

Իր տպարանը նախ կը գտնուէր Էսկի Զապրիկ . տարիներ վերջ նոյնիկ եզոտմ խան փոխադրուելուն՝ իր Զարեն գաւառի ընկերացոյց գործին (Ն. ՊԼԻՊԷԲԱՆ ԵՒ ՈՐԳԻ) : — Բեղուն գործունեութիւն մը ցոյց տուող այս տպարանէն լոյս ընծայուած են . — Սիրանոյշ (1884), Հնդերպական նախալեզու (Տերվիշեան) 1885, Գիտական շարժում (Ն. Տաղաւարեանի ամսաթերթը) 1885-7, Թշուառներ (Վ. Հիւլօ, Բ. Իսիպ, պատկ. 7 նատոր, կառավարական արգելքով վերջին 3 նատորները բնն ելած) 1885-9, Գիւցագունք աշխատութեան (բրգմ. Կ. Գարակիւեան) 1886, 25 ամեայ բնմ. գործ. Աղամեանի, Տաղաւարտիւրք, Մ. Արիկեան բառարան, Կրթարան (5 թիւ, Յ. Գուրգենի), Յուզման ժամեր (Յ. Արեան) 1888, Մեծեյի (Ա. հատոր), Առաջին Մրմունջք (1889), Հովուական ամ.արանութիւն, Վերբեր (1892), Բիւրակն (Բրօֆ. ձեճիգեան) 1898-1900, Գամկիագարդ սիկիւն, Առաջնորդ վաճառականաց (1900), Հանրագիտակ և Առաջն. վճռ.կն.աց (1903), Բիւրակն (առ.եւար. նանդէս 1906-8) են. են. : ** Հօրը մասնէն վերջ ԶԱՐԵՆ Ն. ՊԼԻՊԷԲԱՆ տպած է Առ.եւտուր (Ս. Զեօմիլքճեանի) 1908, Բուրգերեն, Ասարայի արժիւր, Խննդերուն բժիշկը, Աստուցանելու մեթոտը, Մրնշաղ (1909) են. : — Զարեն այնուհետեւ իր տպարանով միասին անցած է եզիպոտս : — Պիտի հանդիպիւրք իրեն Գանիբիկի մէջ :

137. **Տպ. «Արեւելք», ի** — Այս օրաթերքին անդրանիկ արտօնատերը եղած է ՍՏԵՓԱՆ ՏԱՄԱՏԵԱՆ :

ծնած է 25 Հոկտ. 1853 ին Էլուպ : Իր մանկութիւնն անցուցած է Սրբաբեօյ, յաճախելով Ս. Թարգմանեաց վարժարանը՝ մինչև 1865 . Արեանց, Արփիարեանց, Գուրգենի են. ժամանակակից : Կայս. «Լիսե՛»ի բացուած օրն իսկ (1 Օգոստ. 1868) գիշերօթիկ կը մտնէ նոն, ծանօտութիւն հաստատելով Յ. Պօլաճեանի, Յ. Նուստիեանի, Յր. Ասլանեանի, Եր. Թնկրեանի, Մանուկեանց, Յ. Թորոսեանի և Կ. Սըվաճեանի նետ, միատեղ կազմելով Միացեալ 4 ընկ.եանց ամենամինը՝ Գարոցասիրացը՝ 1 Մայիս 1870 ին, որ սպա միանալով Արեւելեանի, Արարատեանի և Կիլիկեանի՝ այնքան մեծ դեր կատարած է : — 1873 ին չըջանաւարտ ելլելով կը նետել ճարտարագիտութեան և վկայական կ'ստանայ 1877 ին, (գոր շանագործած է սակայն 1906 են լետոյ, եզիպոտս զայրելուն) : — «Գրականութիւնը հաճելի է ինձ, — կը գրէ մեզ Հեփթօրիսեն 13 Մյս. 1912 ամսաթիւով, — փորձեցի ամեն ճիւղերը . ստեպ ձախող

եղաւ արդիւնքը . ոտանաօրի մը համար 4 ամիս բանտարկուած եմ : 2000 սողի մօտ տաղաչափական նմանօրինակ փորձերս չոքս անտիպ կը մնան դեռ» : — Գրածուիչներու խմբումին մէջ (88-101 բուսնամար) խօսած ըլլալով իր մասին, անցնինք **Արեւելքի** իր արտօնատիրութեան : Ե. Տնտեսեանի նետ, 1876 են սկսեալ՝ երիցս ձեռնամուխ կ'ըլլայ նոր անունով օրաթերքի մը նրատարակութեան . արտօնութիւնը միշտ կը մերժուի . 1883 ի վերջերը միայն կ'աջողի ստանալ գայն և կը ձեռնարկէ «Արեւելք»ի նրատարակութեան՝ 2 Յնվր. 1884 են սկսեալ 13 տարի անխախտ, խմբագրապետութեամբ Բ. Քեչեանի և Տ. Արփիարեանի : 1896 ին (աղետալի տարին) ազդարարութիւն կ'ստանայ թէ իր զրագիրը ջնջուած է . կը բաշուի ազգ. կեանքե ու կ'անցնի եզիպոտս, Գանիբիկի մէջ ցայտօր ճարտարագիտութեամբ պարալելով : — Ղալաբիա, Նորատունկեան խանի իր տըպարանէն (որուն պահ մը «Մասիս» ալ միացած է) «Արեւելք» են գատ յոյս ընծայուած են նետեալ զիբերը . — Մանր ուսմունք քրիստ. նուատոյ (1884), Զիկ-Զակ (1885), Աննետացած սերունդ մը, Թեո.եզ, Արաքսիա, Բարեկամ ամենեցուն (1887), Արփիարե

ԶԱՐԵՆ ԵՌՆՍՈՒԿԵԱՆ